

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-05-12

Vår referens

Lina Burström

Verksamhetscontroller

lina.burstrom@malmo.se

Remiss Utbildningsdepartementet - Ett likvärdigt betygssystem (SOU 2025:18)

STK-2025-548

Sammanfattning

Malmö stad har fått möjlighet att yttra sig över betänkandet ”Ett likvärdigt betygssystem” (SOU 2025:18). Utredaren har haft i uppdrag att analysera och lämna förslag på förändringar i betygssystemet samt systemet för meritvärdering. Förslagen syftar till att betyg och meritvärden från grundskolan, gymnasieskolan och komvux ska spegla elevers ämneskunskaper mer rättvisande samt motverka betygsinflation.

Grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har yttrat sig i ärendet. Nämnderna ser överlag positivt på förslagen som lämnas i utredningen, men ser också risker med en del av förslagen.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och skickar yttrandet till Utbildningsdepartementet.

Beslutsunderlag

- Remiss Utbildningsdepartementet - Ett likvärdigt betygssystem (SOU 2025:18)
- Ett likvärdigt betygssystem (SOU 2025:18) Volym 1
- Ett likvärdigt betygssystem (SOU 2025:18) Volym 2
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 250519 Remiss Utbildningsdepartementet - Ett likvärdigt betygssystem (SOU 2025:18)
- Förslag till yttrande KSAU 250519 Remiss Utbildningsdepartementet - Ett likvärdigt betygssystem (SOU 2025:18)
- Grundskolenämnden beslut 250422 § 65

- Remissvar grundskolenämnden
- Remissvar gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnde beslut 250425 § 60 Reservation (M)
muntlig Reservation (SD) och Särskilt yttrande (V)

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-05-19

Kommunstyrelsen 2025-06-04

Beslutet skickas till

Utbildningsdepartementet

Stadskontoret, ekonomiavdelningen

Stadskontorets handläggare

Ärendet

Malmö stad har fått möjlighet att yttra sig över betänkandet ”Ett likvärdigt betygssystem” (SOU 2025:18). Utredningen har haft i uppdrag att analysera och lämna förslag på förändringar i betygssystemet och systemet för meritvärdering. Förslagen ska syfta till att betyg och meritvärden från grundskolan, specialskolan och gymnasial nivå blir mer likvärdiga och på ett rättvisande sätt speglar elevers ämneskunskaper. På så sätt kan de fungera som ett rättssäkert instrument för urval till nästa utbildningsnivå.

Sammanfattning av förslagen

En meritvärdeskalibreringsmodell

Modellen som föreslås syftar till att elevers meritvärden från grundskolan och gymnasieskolan, vilka används för antagning och urval vid ansökan till fortsatta studier, ska bli likvärdiga och därmed jämförbara mellan skolor. Likvärdiga meritvärden uppnås genom användning av både lärarsatta betyg och av elevers resultat på nationella slutprov. Lärarsatta betyg kommer att behöva rapporteras in till Skolverket. Resterande steg, dvs. beräkning av betygsvärden, kalibrering och meritvärdesberäkning, föreslås sedan ske centralt på Skolverket, som också ska ha en databas med de nationella slutprovsresultaten.

Behörighet till gymnasieskolan föreslås bygga på att den sökande som lägst har ett genomsnittligt meritvärde på 4. Till högskolan ska behörighet baseras på gymnasieexamen, godtagbara kunskaper i vissa nivåer i ämnen och godtagbara nationella slutprovsresultat i vissa ämnen. Utredningen bedömer att betygen är mer olikvärdiga i komvux än i gymnasieskolan. Begränsad undervisningstid i kombination med bristande lärarinteraktion, t.ex. på grund av distansundervisning, ger anledning att ifrågasätta förutsättningarna för likvärdig betygssättning. Mot denna bakgrund föreslås

att meritvärden från komvux på gymnasial nivå enbart baseras på resultat från nationella slutprov.

Tio betygssteg och ingen skarp godkäntgräns

Det nya betygssystemet kräver enligt utredningens bedömning en numerisk betygsskala med jämna skalsteg. Betygsskalan ska gå från 1 till 10 där betyget 1 är det lägsta betyget och betyget 10 det högsta. Det finns en nivå för godtagbara kunskaper i betygsskalan, men även kunskaper under den nivån ska kunna tilldelas siffervärden. På så sätt kan nivån på elevens kunskaper och färdigheter betygsättas även när dessa är lägre än en godtagbar nivå. En sammantagen bedömningsprincip ska gälla för samtliga betygssteg. Det innebär att goda kunskaper inom en viss aspekt av ämnet kan kompensera för svagare kunskaper rörande en annan aspekt.

Nytt system för nationella slutprov

I grundskolans årskurs 9 och specialskolans årskurs 10 föreslås varje elev skriva fem nationella slutprov. Gymnasieelever behöver skriva fem till åtta nationella slutprov. I vilka ämnen avgörs av skolform och program. Proven behöver genomföras digitalt och svaren bedömas centralt. I grundskolan, specialskolan och gymnasieskolan föreslås provtillfällena begränsas till två på våren – ett ordinarie och ett uppsamlingstillfälle.

När det gäller nationella prov i årskurs 3 och årskurs 6 berörs dessa inte av utredningens förslag. Däremot bedömer utredningen att dessa bör ha som syfte att stödja bedömning av elevers utvecklingsbehov inom ämnet. Betyg i årskurs 6 ingår inte i något meritvärde för antagning. Utredningen bedömer att det är mer lämpligt att utforma stödet för bedömning som en diagnostisk funktion. Proven bör genomföras i början av läsåret, så att lärarna kan identifiera och uppmärksamma kunskapsbrister under årskurs 6.

Bedömningssamråd för likvärdighet inom skolor och program

Lärare som undervisar i samma ämne och på samma program på en skola behöver samarbeta kring hur betygsunderlag tas fram, analyseras och värderas. Olikvärdighet inom skolor eller program kan annars medföra en orättvis kalibrering. Rektor föreslås därför ansvara för att s.k. ämnesvisa bedömningssamråd genomförs och att lärare får tid för gemensamt arbete kring betygssättningen av kunskaperna för de elever vars betygsvärden ska kalibreras tillsammans. Bedömningssamråd ska bidra till samsyn kring vad som är ett relevant betygsunderlag och hur betygskriterier tolkas i relation till ämnets syfte, mål och centrala innehåll, så att en lokal samstämmighet inför kalibreringen av betygsvärden blir säkrare ju större elevgrupper som omfattas. Utredningen gör avvägningen att kalibrering ska ske på skolenhetsnivå i grundskolan

och på programskolenhetsnivå för gymnasieskolan. För specialskolan och komvux föreslås särskilda regler för meritvärdesberäkning.

Införande

Den nya betygsskalan och bedömningssamråden föreslås införas stegvis fr.o.m. höstterminen 2027, medan det nya nationella provsystemet införs stegvis fr.o.m. vårterminen 2028. I grundskolan och specialskolan synkroniseras ett nytt betygssystem med införandet av den tioåriga grundskolan, vilken föreslås införas höstterminen 2028. Det innebär att den nya betygsskalan kan börja tillämpas höstterminen 2028 för elever som då påbörjar årskurs 8 (dvs. den nya årskurs 9) och specialskolans årskurs 9 (dvs. den nya årskurs 10), för att vårterminen 2030 kunna få slutbetyg enligt den nya betygsskalan. I gymnasieskolan införs den nya betygsskalan för elever som påbörjar utbildning höstterminen 2027. Meritvärdeskalibrering föreslås införas vårterminen 2030 för elever som den terminen avslutar grundskolans årskurs 9 (dvs. den nya årskurs 10) och specialskolans årskurs 10 (dvs. nya årskurs 11) och gymnasieskolans år 3. För komvux på gymnasial nivå införs nationella slutprov fr.o.m. våren 2030. Enligt utredningen bedöms de samlade förslagen som samhällsekonomiskt effektiva och fr.o.m. år 2032 beräknas de även medföra en statsfinansiell besparing

Nämndernas yttranden

Här sammanfattas yttrandena från grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. Yttrandena biläggs i sin helhet ärendet.

Grundskolenämnden

Grundskolenämnden är positiv till en modell med meritvärdeskalibrering i stort, inte minst när det gäller att kunna göra jämförelser mellan skolor, jämförelse över tid, samt för att motverka betygsinflation. När det gäller nationella prov i årskurs 3 och 6 ställer sig grundskolenämnden positiv till att dessa ska ses som diagnostiska prov som genomförs i början av respektive årskurs. Grundskolenämnden instämmer med utredningens förslag gällande ett nytt provsystem och förslaget på en meritkalibreringsmodell där lärare sätter betyg oberoende av resultaten på de nationella proven och där de nationella provresultaten används objektivt i beräkningen av meritvärdet.

Grundskolenämnden ser positivt på att en skarp gräns för godkänt inte finns i det nya systemet. När det gäller nivå 4, som en måttstock för en kunskapsnivå som samhället vill tillförsäkra elever, ställer sig grundskolenämnden positiv till detta.

Grundskolenämnden anser att hänsyn måste tas till inverkan av andra remissförslag som kommer innebära ett omfattande reformarbete i flera delar av styrkedjan de kommande åren. Det bedöms vara rimligt att implementering genomförs i anslutning

till de förslag som återfinns i remissen ”Kunskap för alla – nya läroplaner med fokus på undervisning och lärande (SOU 2025:19)”. Det är önskvärt om stödmaterial och liknande kan tas fram i god tid innan förändringarna börjar att gälla, så att huvudmannen kan genomföra informations- och implementeringsinsatser.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Nämnden har valt att yttra sig i huvudsak över de förslag som berör gymnasieskola och Komvux. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden bedömer att det är positivt att utredningen lämnar ett förslag för en mer rättssäker och likvärdig bedömning av elevernas prestationer och därmed motverkar betygsinflationen. Systemet med meritvärdeskalibrering och nationella slutprov tillför nationella referenspunkter för betygsättning som har saknats i Sverige. Nämnden delar utredningens bedömning att nationella referenspunkter bidrar till att det säkerställs att elever med ett visst betyg har motsvarande kunskaper oaktat skola.

Även om förslagen medför positiva konsekvenser ser gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden samtidigt en rad utmaningar med förslagen såsom betygssystemets legitimitet och transparens, en risk att undervisning blir provstyrd och att elevernas stress kan öka.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ser flera utmaningar med förslagen för komvux där enbart nationella slutprov ska användas för urval till högskolan. Eleverna kommer att behöva aktualisera sina kunskaper inför att de ska skriva nationella slutprov om det gått en tid mellan att undervisningen har avslutats och att slutprov erbjuds. Det kan också medföra att det skapas förväntningar på huvudmannen att organisera undervisning inför slutproven.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden bedömer att tidsplanen för införande av reformen är snäv och att det inte finns utrymme för anpassningar. Därför föreslår nämnden att införandet bör senareläggas.

(M) har lämnat en reservation

(SD) har lämnat muntlig reservation

(V) har lämnat ett särskilt yttrande

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret delar nämndernas bedömningar och inkluderar dessa i förslaget till yttrande. Stadskontoret noterar att både grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden överlag är positiva till utredningens förslag, men ser samtidigt risker med en del av förslagen.

Stadskontorets förslag

Förslaget är att kommunstyrelsen godkänner förslaget till yttrande och skickar yttrandet till Utbildningsdepartementet.

Ansvariga

Pamela Lindqvist Nämndsekreterare

Susanna Jakobsson Enhetschef

Anna Westerling Ekonomidirektör

Andreas Norbrant Stadsdirektör